

Uzasadnienie

Celem niniejszej uchwały jest ustanowienie użytku ekologicznego „Pióropuszniki nad Wisłą”. W 2016 r. została sporządzona inwentaryzacja przyrodnicza doliny Wisły na terenie Gminy Ustroń, przez zespół autorski koordynowany przez mgr inż. Macieja Majera, w której wykazano dużą wartość przyrodniczą terenu proponowanego do objęcia ochroną w formie użytku ekologicznego.

Szata roślinna analizowanego fragmentu doliny Wisły podlegała na przestrzeni lat dynamicznym przemianom, zarówno naturalnym, przejawiającym się w wezbraniowej działalności rzeki i towarzyszącym jej zjawiskom akumulacji oraz wymywania materiału skalnego w podłożu, ale również podlegała presji antropogenicznej, związanej przede wszystkim z regulacją koryta Wisły oraz odcinków ujściowych potoków czy utrzymaniem w należytym stanie technicznym wałów nadwiślanych i rejonów międzywała. Pomimo licznych przekształceń środowiska naturalnego, analizowany teren przejawia dużą wartość przyrodniczą. Na uwagę zasługują tu przede wszystkim fragmenty zbiorowisk leśnych związanych z dolinami rzecznyymi oraz towarzyszące im gatunki roślin i zwierząt podlegające ochronie gatunkowej.

Do najcenniejszych formacji roślinności wysokiej należy zaliczyć zespół nadrzecznego łągu wierzbowego, z dominującą wierzbą kruchą (*Salix fragilis*) i niewielkim udziałem jesionu wyniosłego (*Fraxinus excelsior*). W w/w zbiorowisku odnotowano liczne populacje chronionej paproci, tj. pióropusznika strusiego (*Matteucia struthiopteris*) oraz podlegającego ochronie częściowej przedstawiciela brioflory, gładysza paprociowatego (*Homalia trichomanoides*). Zbiorowisko to wykazuje cechy typowe dla zbiorowisk wykształcających się w obrębie niższej terasy zalewowej rzek większych i średnich, w obrębie którego obficie akumulowany jest gruboziarnisty materiał piasku i żwiru, a gleba ma charakter mady inicjalnej.

Na uwagę zasługują również asocjacje roślinne zaliczane do zespołu nadrzecnej olszyny górskiej. Dominujący w analizowanym terenie, typowy dla obszarów górskich łąg nadrzeczny, występujący na terasach aluwialnych rzek górskich, na kamienisto - żwirowych madach w różnym stadium rozwoju. Drzewostan powyższej fitocenozy buduje w głównej mierze olsza szara (*Alnus incana*), jesion wyniosły (*Fraxinus excelsior*), wierzba krucha (*Salix fragilis*), a w nieco wyższych partiach terasy rzecznej również klon jawor (*Acer pseudoplatanus*). W wielogatunkowym runie stwierdzono gatunki podlegające ochronie częściowej, takie jak pióropusznik strusi (*Matteucia struthiopteris*) czy parzydło leśne (*Aruncus sylvestris*) oraz rokićnik pospolity (*Pleurozium schreberi*).

W rejonie proponowanego użytku ekologicznego stwierdzono także gatunki roślin chronionych częściowo, takie jak: podkolan biały (*Platanthera bifolia*) i naparstnica zwyczajna (*Digitalis grandiflora*).

Mimo częściowej urbanizacji dolina Wisły stanowi istotny regionalny korytarz migracji dla wielu gatunków zwierząt. W rejonie Ustronia notowano obecność bobra europejskiego (*Castor fiber*). Na

całym odcinku Wisły w rejonie Ustronia obserwowano ślady żerowania, tropy, nory, a nawet prowizoryczne bobrze żeremie, które w podgórskich warunkach zwierzę buduje stosunkowo rzadko. Wśród innych ssaków notowanych na ustrońskim odcinku Wisły wskazać należy m.in.: wydrę (*Lutra lutra*), rzęsorka rzeczka (*Neomys fodiens*), wiewiórkę pospolitą (*Sciurus vulgaris*), kreta europejskiego (*Talpa europaea*), zająca szaraka (*Lepus europaeus*) oraz sarnę (*Capreolus capreolus*).

Ze środowiskiem rzeczny Wisły w rejonie proponowanego użytku ekologicznego, związane są także częściowo chronione gatunki ryb, takie jak głowacz pospolity (*Cottus gobio*) i śliz pospolity (*Barbatula barbatula*).

Charakterystycznym, ściśle chronionym przedstawicielem lęgowej awifauny doliny rzecznej jest zimorodek (*Alcedo atthis*). Stwierdzono tu także gniazdowanie dzięcioła dużego (*Dendrocopos major*), dzięcioła zielonego (*Picus viridis*) i zielonosiwego (*Picus canus*) a także miejsca gniazdowania gatunków związanych z wodami płynącymi, takich jak pliszka górska (*Motacilla cinerea*), pliszka siwa (*Motacilla alba*) oraz pluszcz (*Cinclus cinclus*). W wiklinach i łęgach nadrzecznych lokalnie występują m.in. gniazdujące łożówki (*Acrocephalus palustris*), remizy zwyczajne (*Remiz pendulinus*), rudziki (*Erithacus rubecula*), strzyżyki (*Troglodytes troglodytes*), zaganiacze (*Hippolais icterina*), kapturki (*Sylvia atricapilla*) czy sikory modraszki (*Cyanistes caeruleus*).

Wiślane międzywale stanowi również dogodne siedlisko bytowania przedstawicieli herpetofauny i batrachofauny. Kamienne umocnienia brzegowe, lokalnie porośnięte roślinnością łęgową i towarzyszące im podmokłe zagłębienia, są lokalnymi ostojami dla gatunków gadów i płazów. W analizowanym terenie odnotowano m.in.: zaskrońca zwyczajnego (*Natrix natrix*), jaszczurkę zwinkę (*Lacerta agilis*), jaszczurkę żyworodną (*Zootoca vivipara*) oraz salamandrę plamistą (*Salamandra salamandra*), kumaka górskiego (*Bombina variegata*), rzekotkę drzewną (*Hyla arborea*), ropuchę szarą (*Bufo bufo*), żabę trawną (*Rana temporaria*) i żaby zielone (*Pelophylax esculentus complex*).

Podsumowując, analizowany teren, obejmujący część doliny Wisły w południowej części Miasta Ustronь odznacza się dużymi walorami przyrodniczymi i krajobrazowymi. Pomimo częściowego przekształcenia terenu, zachowały się tu fragmenty cennych zbiorowisk roślinnych, w tym zespoły nadrzecznej łąki wierzbowej oraz nadrzecznej olszyny górskiej, stanowiące ostoję dla chronionych gatunków zwierząt i roślin. Szczególną uwagę należy zwrócić na występującą tu dużą i stabilną populację objętego ochroną częściową pióropusznika strusiego, zasługująca na objęcie ochroną powierzchniową.

NACZELNIK
Wydziału Inżynierii Rolnictwa

Monika Maksymczak